

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

שיחת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ל"ג בעומר, ה'תשל"ו

חלק ב – יוצא-לאור לשי"פ בחוקותי, י"ז אייר, ה'תשע"ד

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה

שנת השבעים להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלוי"צ ז"ל

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ בחוקותי, י"ז אייר הבעל"ט — הננו מוציאים לאור חלק שני משיחת ל"ג בעומר ה'תשל"ו.

השיחה הוגהה באידיש ע"י כ"ק אדמו"ר בשעתו, ונמצאה לאחרונה, ונדפסת כאן — בפעם הראשונה — הן באידיש והן בתרגום ללה"ק (חלק ראשון י"ל לש"פ בהר, יו"ד אייר).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מ"אגרות-קודש", שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעור "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

י"ג אייר, ה'תשע"ד
שנת השבעים להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלווי"צ ז"ל
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2014 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5774 • 2014

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות בנימין בן חדוה ומשפחת פדרמן ולזכות אמם חדוה בת לאה רייזל

מיט זיי, און נאָכמער – זיי פאַראיינציקט די „תורה אחת“¹⁹, די איין און איינציקע תורה, מיט אירע מצוות, וואָס זיי זיינען געגעבען געוואָרן פון „ה' אחד“, פון דעם אויבערשטן וואָס ער איז אַן איין און איינציקער, און וואָס ער האָט באַשאַפן את השמים ואת הארץ, איז ער דער איינציקער בעה"ב אויף דער גאַנצער וועלט, און דערפאַר ווערן „ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד“, ווי ער זאָגט אין ספר הזהר²⁰, ווען אידן פאַראיינציקן זיך אלע צוזאַמען, צוזאַמען מיט תורה אחת – מט אורייתא, און צוזאַמען מיט קוב"ה – מיטן אויבערשטן, אָט דעמולט ווערן זיי בעה"ב'תים אויף דער גאַנצער וועלט.

יד. ווי געזאָגט פריער דאַרף מען דאָך אַז יעדע זאָך זאָל אַרויסקומען אין מעשה, איז דערפאַר דער פאַרשלאָג, און די הצעה, און די בקשה, אַז קינדער – קליינע קינדער, אינגלאַך און מיידלאַך – זאָלן זיך פאַרבינדן און צוזאַמען שרייבן זיך מיט תלמידים ותלמידות אין ארה"ק, מיט די תלמידים וואָס לערנען אידישקייט אין דער הייליקער לאַנד, אָדעד דירעקט, אָדעד נאָך בעסער זיי זאָלן בעטן ביי דער אָנפירונג פון די בתי ספר און מוסדות חינוך וואו זיי לערנען, אָדער פון די קעמפּס וואו זיי וועלן זיך געפינען, אַז זיי ווילן שרייבן צו קינדער אין ארה"ק: וואָס זיי לערנען אין תורה, און ווי אַזוי זיי פירן זיך אויף אין אַ אידישן וועג, און בעטן די קינדער אין ארץ ישראל זיי זאָלן זיי אויך שרייבן די זעלבע זאָך.

יג. ס'איז דאָך דאָ דער כלל „אעלה את ירושלים על ראש שמחת“¹⁶, אַז ווען אידן געפינען זיך אין וואָס פאַר אַ שמחה ס'זאָל זיין, און נאָך אין אַ פיל גרעסערער מאָס ווען דאָס איז אַ גרויסע שמחה ווי דער טאָג פון ל"ג בעומר, דעמולט איז ניט נאָר אַז מ'דאַרף דערמאָנען ירושלים, נאר „אעלה את ירושלים“, מ'דאַרף דאָס דערמאָנען אין אַ גאָר געהויבענעם און הויכן אופן, צוזאַמען מיט גאַנץ ארץ-ישראל, וואָס ירושלים איז „קרית חנה דוד“¹⁷, איז די הויפט שטאָט פון גאַנץ ארץ-ישראל.

און דערמאָנען דאָס (ווי געזאָגט פריער) אין צוזאַמענהיינג אויך מיט דער ריכטיקער ערציהונג וואָס בריינגט ברכה און חיים עד העולם, וואָס דאָס איז די ערציהונג אין אידישקייט און אין תורה ומצוות, און אויך אַז אין דערויף זאָלן טאָן אויך קליינע קינדער אינגלאַך און מיידלאַך, ובכלל יעדערער וואָס איז מזרע ישראל –

יעדער איד, זאָל טאָן אַלעס וואָס היינט אָפּ אין אים, אַז ירושלים זאָל זיין ווי דער פּסוק זאָגט¹⁸: „מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים“, אַ אידישע ירושלים, דורך אידישקייט ותומ"צ, און אַ אידישע אויך בפשטות, אַז אידן זיינען די איינציקע בעה"ב'תים אין ירושלים, און אויך אין גאַנץ ארץ-ישראל.

און אין דערויף קענען אויפטאָן גאָר אַ סאך אויך קליינע קינדער, דורך דערויף וואָס זיי וועלן באַווייזן אידישע קינדער אין ארץ-ישראל, אַז זיי זיינען צוזאַמען

16 תהלים קלז, ו.

17 ישעי' כט, א.

18 שם ב, ג.

19 לשון הכתוב – בא יב, מט. ועוד.

20 ראה זח"ג עג, א.

זיך אין גלות, און אין וואָס פאַר אַ אופן גייט ער מיט – „להצילך“, אויף באַשיצן אידן און מציל זיין אידן, אַז קיין פּאַלק זאָל זיי נישט קענען שאַטן ח"ו, ביז ווי ער פאַרענדיקט דעם פּסוק: „לתת אויבך לפניך“, אַז די וואָס ווילן זיך טשעפען מיט אידן, פיינט האָבן אידן – פּאַלען זיי פאַר די אידן, און בעטן ביי זיי מחילה, און קערן זיך איבער און העלפן אַרויס אידן.

און דורך וואָס איז דאָס – ווי ער בריינגט אַראָפּ דאָרט אין זהר²⁷ וואס ער זאָגט אין פּסוק – דורך „והי' מחניך קדוש“, בשעת אידן פירן זיך אין אַ אופן ווי אידן דאַרפן זיך פירן, לויט אידישקייט, און זיי פירן זיך אַזוי, אַז „מחניך“, וואו נאר אַ איד געפינט זיך, סיי דאָס איז אין גלות, סיי דאָס איז אין ארה"ק, זעט מען אַז ער פירט זיך אין אַ גוטן אופן, אין אַ אידישן אופן, און אין אַ הייליגן אופן, איז אַ זיכערע זאך אַז דער אויבערשטער איז מציל אידן, און אַלע אידן, אפילו די וואָס דערווילע פעלט זיי נאָך אין קדושה, וועט אָבער זיכער צוקומען ביי זיי מאַרגן און איבער מאַרגן, און דער אויבערשטער ווייסט דאָך דערפון, פירט ער זיך גלייך אין אַזא אופן, אויף מציל זיין זיי און באַשיצן זיי.

ביז אַז דאָס קומט צו דעם תכלית און צום שלמות פון דער הצלה און הגנה, צו דעם תכלית און דעם העכסטן פונקט פון באַשיצן אידן און זיי מציל זיין – אַז דער אויבערשטער איז זיי מציל פון גלות, און בריינגט זיי אַרויס אין גאולה האמיתית והשלימה, צו דער אמת'ער גאולה, און צו דער גאַנצער גאולה, מיט ארץ ישראל

וואָס דאָס וועט נאָכמער פאַרשטאַרקן דעם פאַרבונד פון אידן וואָס זיי זיינען אַ „גוי אחד“²¹ – אַן איין און איינציקער פּאַלק, אפילו ווען זיי זיינען „מפוזר ומפורד בין העמים“²², ווען זיי זיינען פאַרשפרייט זייערע גופים, און מ'געפינט זיך אין פאַרשידענע לענדער, איז דאָס אָבער אַן „עם אחד“²² – אַ פאַראייניגט ציקטער פּאַלק, וואָרום זיי גייען אַלע צוזאַמען אין די וועגן פון „תורה אחת“, וואָס זי איז געגעבן געוואָרן פון „ה' אחד“.

טו. און דעמולט וועט דאָס צו היילן דאָס וואָס רשב"י – וואָס דאָס איז זיין טאָג פון שמחה²³ – האָט געזאָגט (אין גמרא²⁴), אַז חביבותם של ישראל, די וויכטיקייט און די טייערקייט פון אידן ביי דעם אויבערשטן, דריקט זיך אויס אין דערויף, אַז „בכל מקום שגלו שכינה עמהם“, אומעטום וואו זיי געפינען זיך אין גלות איז די שכינה צוזאַמען מיט זיי, און ער איז מוסיף אויף דערויף אין זהר²⁵, אַז נישט נאָר אַז אין צייט פון גלות איז אויך אַזוי, נאָר אדרבא, אויף דער צייט פון גלות שטייט אז „ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחניך“²⁶, אַז דער אויבערשטער געפינט זיך און גייט אַרום צוזאַמען מיט יעדער אידן און מיט אַלע אידן וואו זיי געפינען זיך, ומכ"ש – ווי ער זאָגט אין זהר – בשעת אידן געפינען

21 שמואל-ב ז, כג. ועוד.

22 אסתר ג, ח.

23 ראה שער הכוונות ענין ספה"ע דרוש יב.

24 פ"ח שער ספה"ע פ"ז.

25 מגילה כט, א.

26 ח"ג עה, א.

27 תצא כג, טו.

השלימה, מיט דער גאַנצער ארץ ישראל, מיט דעם עם ישראל השלם, מיט אַלע אידן, קיין איין און איינציקער איד בלייבט ניט אין גלות, דער גאַנצער פּאָלק בשלימותו, אין זיין גאַנצקייט, ווערט אויסגעלייזט ע"י משיח צדקנו.

וואָס די תורה פון רשב"י איז דאָך אויך די צוגרייטונג דערצו – ווי ער זאָגט אין זהר²⁸ אַז דורך דעם לערנען די תורה פון רשב"י „יפקון בני ישראל מגלותא“, וועלן אידן אַרויסגיין פון גלות, און ווי ער איז דאָרטן ממשיך אַז זיי וועלן אַרויסגיין „ברחמים“, אין אַ גוטן אופן, ובטוב הנראה והנגלה, אַז ס'וועט קיינעם ניט שאַטן.

און ס'וועט זיין „מפי עוללים ויונקים

יסדת עוז“²⁹ – אָנהויבענדיק פון גאָר קליינע קינדער וואָס זיי פאַרנעמען זיך מיט „אין עוז אלא תורה“³⁰, מיט תורה און אידישקייט, וועט זיין „להשבית אויב ומתנקם“²⁹, אַז ס'וועלן בטל ווערן אָט די וואָס ביי זיי איז געווען אַמאָל אַ מחשבה אויף טאָן אידן ניט גוט.

און מ'וועט גיין „בנערינו ובזקננו גו' בבנינו ובבנותינו“³¹, יונג און אַלט, מקבל זיין פני משיח צדקנו, אין ארץ ישראל השלימה, מיט עם ישראל השלם, מיט שלימות התורה, ובקרוב ממש.

בסיום ה„פּאַראַד“ אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: לשנה הבאה בירושלים.

(29) תהלים ת, ג.

(30) שהש"ר פ"א, ג (א). ועוד.

(31) בא יו"ד, ט.

(28) ח"ג ככד, ב (ברע"מ).

יג. ישנו כלל "אעלה את ירושלים על ראש שמחתי"¹⁶, דהיינו שבכל פעם שבנ"י נמצאים בשמחה, איזו שתהי' — ועאכו"כ בשמחה גדולה כשמחת יום ל"ג בעומר — יש להזכיר את ירושלים, ולא להזכיר בלבד, אלא "אעלה את ירושלים" — להזכיר באופן נעלה ורם ביותר, יחד עם כל ארץ ישראל (אשר ירושלים — "קרית חנה דוד"¹⁷ — היא עיר הבירה של כל ארץ ישראל).

ויש להזכיר זאת בשייכות להאמור לעיל בענין החינוך הראוי שעל ידו נמשכת ברכה וחיים עד העולם, שזהו החינוך ליהדות ולתורה ומצוות, ובאופן שעוסקים בכך גם ילדים קטנים וילדות קטנות, ובכלל "כל מי שהוא מזרע ישראל" —

על כל יהודי לעשות כל התלוי בו כדי שירושלים תהי' כדברי הכתוב¹⁸: "מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" — ירושלים יהודית ("אֵץ אידישע"), ע"י יהדות ותומ"צ, והן יהודית כפשוטו, שבנ"י יהיו בעלי-הבית היחידים בירושלים, וכן בכל ארץ ישראל.

וגם ילדים קטנים יכולים לפעול רבות בענין זה, על-ידי שיראו לילדי ישראל בארץ-ישראל שהם יחד עמהם, ויתירה מזו — שמאחדת אותם "תורה אחת"¹⁹ ומצוותי', שניתנו מ"ה' אחד"⁸, שברא "את השמים ואת הארץ", והוא הבעל-הבית היחיד על העולם כולו, ולכן, כאשר נעשים "ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד" (כדאיתא בספר הזהר²⁰) — אזי נעשים ישראל בעלי-הבית על העולם כולו.

יד. כאמור לעיל, צריך כל דבר לבוא לידי מעשה, ולכן נתונה בזה ההצעה והבקשה, שילדי ישראל, ילדים קטנים וילדות קטנות, יעמדו בקשר ויתכתבו עם תלמידים ותלמידות הלומדים יהדות בארץ הקודש — אם באופן ישיר, ואם (ומוטב) עי"ז שיפנו להנהלת בתי-הספר ומוסדות החינוך שבהם הם לומדים, או ה"קעמפ" שבו הם שוהים, ויביעו בפניהם את רצונם לכתוב לילדי ישראל בארץ הקודש: מה הם לומדים בתורה, וכיצד מתנהגים בדרך היהדות, ויבקשו מהילדים בארץ ישראל שגם הם יכתבו להם אותם ענינים.

ועי"ז יחזקו עוד יותר את הקשר בין בנ"י, שהם "גוי אחד"²¹, וגם

19) לשון הכתוב — בא יב, מט. ועוד.

20) ראה זח"ג עג, א.

21) שמואל-ב ז, כג. ועוד.

16) תהלים קלז, ו.

17) ישע"י כט, א.

18) שם ב, ג.

כהיותם "מפוזר ומפורד בין העמים"²², בגופים מחולקים ובארצות שונות — גם אז הם "עם אחד"²², עם מאוחד, כיון שהולכים כולם יחד בדרכי של התורה — "תורה אחת" שניתנה מ"ה' אחד".

טו. וענין זה יזרו עוד יותר את קיום דברי רשב"י (בגמרא²³) — שהיום הוא יום שמחתו²⁴ — שחביבותם וחשיבותם של ישראל אצל הקב"ה מתבטאת בכך ש"בכל מקום שגלו שכינה עמהם",

ומוסיף על כך רשב"י בזהר²⁵, שלא זו בלבד שכן הוא גם בזמן הגלות, אלא אדרבה: על זמן הגלות נאמר²⁶ "ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך", דהיינו שהקב"ה נמצא ומתהלך יחד עם כאו"א מישראל ועם כל בני" בכל מקום המצאם, "וכל שכן בגלותא" (כלשון הזהר), ובאיזה אופן הוא הילוכו של הקב"ה עם בני" — "להצילך", להגן עליהם ולהצילם "מכל שאר עמין דלא ישיצון להו לישראל" ח"ו, ועד לסיום הכתוב: "ולתת אויביך לפניך", דהיינו שברצונם להציק לבני" ולשונאם — נופלים לפני בני" ומבקשים מהם מחילה, ומתהפכים להיות מסייעים לבני".

וכיצד נעשה ענין זה — כסיום הכתוב (והובא בזהר שם²⁷): "והי' מחניך קדוש" — כשבני" מתנהגים כפי צרכים הם להתנהג, ע"פ דרך היהדות, ובאופן שבכל מקום שבו נמצא יהודי ("מחניך"), הן בגלות והן בארץ הקודש, רואים שמתנהג הוא באופן טוב, באופן יהודי ובאופן קדוש — אזי ברור הדבר שהקב"ה מציל את ישראל, והצלה זו היא לכל בני" — גם אלו שלעת-עתה חסר אצלם בקדושה, שהרי בודאי יתוסף אצלם מחר או מחרתיים, ולפני הקב"ה גלוי וידוע הדבר, ולכן נוהג הוא עמהם מיד באופן זה — להגן עליהם ולהצילם.

ועד לתכלית ושלמות ההצלה וההגנה — שהקב"ה מציל את בני" מן הגלות, ומביא אותם אל הגאולה האמיתית והשלימה, יחד עם ארץ ישראל השלימה, יחד עם עם ישראל השלם — כלומר שאף יהודי אחד אינו נשאר בגלות, אלא כל עם ישראל בשלימותו נגאל ע"י משיח צדקנו. וההכנה לכ"ז היא תורתו של רשב"י — כדאיתא בזהר²⁸ שע"י

25) זח"ג עה, א.

26) תצא כג, טו.

27) שם, ב.

28) ח"ג קכד, ב (ברע"מ).

22) אסתר ג, ח.

23) מגילה כט, א.

24) ראה שער הכוונות ענין ספה"ע דרוש

יב. פ"ח שער ספה"ע פ"ז.

לימוד תורתו של רשב"י "יפקון בני ישראל מגלותא", וממשיך שם שהיציאה תהי' "ברחמים", בטוב הנראה והנגלה, שלא יזיק לאיש.

ויקויים "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז"²⁹ — החל מילדים הכי קטנים העוסקים ב"אין עוז אלא תורה"³⁰, בתורה וביהדות, ועי"ז "להשבית אויב ומתנקם"²⁷ — שיתבטלו כל אלו שהיתה אצלם פעם מחשבה לעשות לישראל לא-טוב.

ונלך "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובכנותינו"³¹ לקבל פני משיח צדקנו, בארץ ישראל השלימה, יחד עם עם ישראל השלם, יחד עם שלימות התורה, ובקרוב ממש.

בסיום ה"פאָראַד" אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: לשנה הבאה בירושלים.

(31) בא יו"ד, ט.

(29) תהלים ח, ג.

(30) שהש"ר פ"א, ג (א). ועוד.

הוספה

ח תמוז תשי"ט

הרה"ח הוו"ח אי"א נו"מ וכו'
מהור"י שי הלוי

שלום וברכה!

מוסג"פ קונטרס לחג הגאולה, מכתב ממחנ"י, ומכ' מועד המ'. ובודאי יראה לזכות בשלשתם את הרבים, באופן היותר מתאים. ומענינא דיומא: כמה דרגות יש בענין ברכה על הניסים, (ראה בשו"ע או"ח סרי"ח). וסדרן, בביאור קצת:

נס שנעשה לרבו. אבל שייכותו עם רבו הוא רק בחב"ד ושכל.

נס שנעשה לאביו. אבל שייכותו עם אביו הוא רק בלבוש הנפש וכו', ולא בעצם הנשמה (ראה בכתהאריז"ל שהובאו בתניא ספ"ב).

נס שנעשה לעצמו. אבל בזה צריך לדאוג שמא יניחו לו מזכיותיו (שבת לב.א), ובמילא אין השמחה שלימה.

נס שנעשה לרבי שלו, ובפרט לצדיק הדור, אתפשטותא דמשה, שנשמת החסיד היא פרט מנשמת הרבי הכללית, והשמחה היא במילואה, כמובן. וזהו נדו"ד.

ויה"ר אשר ב"ב נשמח בשמחת הגאולה השלימה והכללית ע"י מ"צ.

בפ"ש כהדו"ש

מ. שניאורסאהן

ובמענה על השאלות:

*

מצילום האגרת. נכתבה על נייר המכתבים של מחנה ישראל.

מהור"י שי הלוי: מהור"ר יעשי' הלוי הורוויץ, וויניפגע. אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"א אגרת ז'תתנח, ובהנסמן בהערות שם.

קונטרס לחג הגאולה: יב"ג תמוז ה'תש"ט (קונטרס סז). נדפס לאח"ז בסה"מ תש"ט ע' 181 ואילך.

מכתב ממחנ"י: בקשר לספר התמונות — נדפס באג"ק ח"ג בנספח לאגרת תצט.

מועד המ': = מועד המעמד.

ומענינא דיומא כו': בנוסח דומה: — אג"ק שם אגרת תקב. וראה גם שיחת י"ב תמוז ה'שי"ת (תו"מ ח"א ע' 127 ואילך. וש"נ).

ב"ב: = במהרה בימינו.

מ"צ: = משיח צדקנו.

*

א) מה ששאל למשי"כ בלקו"ת אמור ד"ה והניף סס"א "זהר גדול" ולא מצא ספר זה בשה"ג לחידי"א וכיו"ב.

הנה רשום אצלי, שמוזכר זה"ג גם בלקו"ת במדבר ביאור וארשת"ך ס"ג ובפי' שלח סוף הביאור דועתה יגדל. עוד מובא בכמה ספרים "זהר זולץ באך".

והדבר הוא: לראשונה נדפס הזהר במנטובה (בשנות שיח"שך) בגודל 4°. וכמעט כל דפוסים הזהר הם דף על דף ע"פ דפוס זה. שנית נדפס הזהר, בכמה שינוים ובנוסחאות אחרות מהנדפס במנטובה, בקרימונה (בשנות שיח"שך) בגודל 2°, על גליון גדול וכל עמוד נחלק לשני טורים. מהוצאה זו חזרו והדפיסו בלובלין (שפג"שפד) זולצבאך תמ"ד.

בפרטיות עדכ"ז ימצא בקאטאלאג קהלת משה לשמואל וינער. וישנם מאמרים שנמצאו רק בזהר גדול או זהר זולצבאך הני"ל, ואינם בזהר מנטובה.

ב) משי"כ בענין ועד בחילופי אתון אחד, ומיישב ממש"כ בשלי"ה (קפו, ב) לפעני"ד אינו שייך לנדו"י, כי בשלי"ה מבאר רק איך אפשר לסדר כל הא"ב באופן שיכלל בכ"ז, עיי"ש. ואינו ענין לחילופי אתון. ומוסג"פ מה שעניתי הנלפע"ד בזה.

ג) מה ששאל למשי"כ בלקו"ת אחרי (ד"ה ביאור כו' לטהר תטהרו רס"ב), שבכל פרק מפרקי המסכתות שבש"ס נזכר ר"ש ואפילו בכלים ובנגעים ועוקצין ותמה, שלכאורה, כמה פרקים ישנם שלא נזכר בהם.

הבא להלן נכתב על עלה בפ"ע, ונעתק כאן מהעתק המזכירות. וראה הנסמן להלן ע"ד סעיפים ג"ד.

בלקו"ת אמור ד"ה והניף סס"א: לז, ריש ע"ב.

בלקו"ת במדבר ביאור וארשת"ך ס"ג: ט, ד.

ובפי' שלח סוף הביאור דועתה יגדל: מ, א.

בקאטאלאג קהלת משה לשמואל וינער: פטרבורג, תרנ"ג ואילך.

בענין ועד בחילופי אתון אחד . . . ומוסג"פ מה שעניתי הנלפע"ד בזה: נדפסה באג"ק ח"ב אגרת רכ, מ"קובץ ליובאוויטש" חוברת 11 ע' 5 ואילך (מענה לשאלתו של ר' מנחם מענדל מרגלית שו"ב — האליאק, מאס.). וראה בזה גם אג"ק ח"ג אגרת תח (ס"ב). חי"ט אגרת ז'קפז (ס"ב). ג) מה ששאל . . . (ד) מה שיש כו': סעיפים אלו נדפסו (בשינויים) בלקו"ש חי"ב ע' 194 ואילך. כן נעתקו סעיפים אלו בספרו של הנמען — "עדן ציון" (ירושלים, תשט"ז) ס"ע רמב ואילך; ושם, ש"כתבתי את תמיחתי לכ"ק ש"ב חתנא דבי נשיאה הרב ר' מנחם שניאורסאהן שליט"א (כעת הוכתר לאדמו"ר נ"י), וזה אשר השיב לי כו'". וראה בהבא להלן גם אג"ק ח"ד אגרת אינ"ג (ע' שלא). חכ"א אגרת ח'קטו, ובהנסמן שם.

בלקו"ת אחרי (ד"ה ביאור כו' לטהר תטהרו רס"ב): ב, כח, א.

גם אני פרשתי הכוונה כמ"ש כת"ר, שהוא לאו דוקא במשנה, כ"א גם בתוספתא וגמרא. ומשנה לא הזכרה בלקו"ת כלל.

ומש"כ שבמס' תמיד מדות קנים לא נזכר ר"ש בכל פרק ופרק.

הנה אין למדין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בהם חוץ. ואפילו את"ל דהיינו דוקא בכללי דורות הראשונים (ראה יד מלאכי כלל כג כד ושד"ח כללי הפוסקים טז, סד) הרי בנדו"ד לא כתב חוץ. ואם יחסרון מ"תלמוד" בבלי"י פרקי הש"ס פרקים **אחזים** – בכ"ז ראית הלקו"ת חזקה היא.

נוסף ע"ז: מתמיד מדות, וגם אבות, בלאה"כ ל"ק כלל, כי בלקו"ת מדבר עדי"ז שעסק ר"ש בנגלה בקושיות ופירוקים כו' ומס' הנ"ל אין ענינם **הלכות**, כי אם מדות בני"א וכיו"ב, שלכן לכמה מפרשים אין אבות נכנסת במנין סמ"ך מסכתות הש"ס וכמוש"כ בהרש"ש לבמדב"ר פי"ח סקכ"ג. וכן י"ל לענין תמיד ומדות, וכמ"ש בהקדמת פיה"מ שאינם אלא סיפור כו'. (ועפ"ז מתורץ ג"כ שלא יחלוק הסמ"ג שמונה ס"ג מס' על שהש"ר (ו, ט) שמונה ס' מס' של **הלכות**).

ד) מה שיש עוד לדייק במאמר דלקו"ת הנ"ל הוא מה שמוסיף דנזכר ר"ש ואפילו "בכלים ובנגעים ועוקצין" – במה נשתנו מס' אלו, אשר, לכאורה, בהם לא הי' צ"ל נזכר ר"ש, ומחדש דאפילו בהם נזכר.

וי"ל דהחידוש בכלים הוא, כי היא כבר היתה סדורה מקודם לזמן ר' יוסי בן דורו של ר' שמעון, וכדמוכח ממאמר ר"י (סוף כלים): אשריך כלים כו'. ו**נגעים** (והראשון דל' המורגל בש"ס "נגעים ואהלות" נקט. וגם לאהלות כוונתו, ואטו כי רוכלא ליזל וליחשוב) – שהוא לימוד קשה ביותר. וכדמשמע

אין למדין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בהם חוץ: עירובין כו, רע"א. וש"נ. מ"תלמוד" בבלי"י פרקי הש"ס: "תלמוד" בבלי"י גי' תקכ"ד פרקים שבתלמוד" (מאו"א מערכת ת"ו בסופו). – ולהעיר, שבספרו הנ"ל ("עזן ציון") מדייק הנמען בדברי רבינו: "נראה אשר מדייק בבלי כי יכול להיות אשר בתלמוד ירושלמי שנאבד מאתנו כמבואר בשה"ג מערכת ספרים אות יו"ד סעיף ס"ה, נזכר גם במס' אלו ר"ש".

וגם אבות: בספרו הנ"ל מעיר הנמען בדברי רבינו, ש"נקיט אבות לדוגמא בעלמא כי באבות נזכר ג"פ ר"ש".

הסמ"ג שמונה ס"ג מס': ראה "רמזי פרקי שיתא סידרי משנה" שבסוף הספר – דפוס ויניציאה, ש"ז.

ס"ג מס' . . ס' מס': ראה גם תו"מ התועדויות חמ"ב (תשכ"ה ח"ב) ע' 193 בשוה"ג להערה 53. תנש"א ח"ב ע' 22 הערה 122.

דהחידוש בכלים הוא, כי היא כבר היתה סדורה מקודם כו': בספרו הנ"ל מעיר הנמען בדברי רבינו: "אבל עדיין תמוה שהרי חבריו ר' יהודה ור' יוסי נזכרים בכלים הרבה יותר ממנו ומה זה חידוש עליו".

בבי"מ (נט, א) אפילו בשעה שעוסקין בנגעים ואהלות כו'. ועייגי"כ חגיגה (יא, א, יד, א) סנה' (סז, ב).

ועוקצין – מסכת שלימודה אינו מצוי ביותר. וכדמשמע בהוריות (יג, ב). ועייגי"כ ברכות (כ, א).

ועצ"ע בכ"ז.

באיחולי כט"ס.

הנ"ל.

לזכות

התאומים **מנחם מענדל שיחי' ואסתר שיינדל** שתחי'

בקשר עם יום הולדת שלהם ט"ו אייר

ולזכות אחיותיהם

חנה, דבורה ורבקה

שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **יצחק שמואל לייב** וזוגתו מרת **נורית תחי'** שיחיו **לוינזון**

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' **יוסף מאיר** וזוגתו מרת **חי' לאה** שיחיו **לוינזון**

ר' **מרדכי מעשיל** וזוגתו מרת **שושנה** שיחיו **סגל**